

Hanna Batorowska

Pierwsza Giełda Współpracy bibliotek publicznych i szkolnych, Gliwice, 15 marca 2013 roku

---

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 1/1, 120-122

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

HANNA BATOROWSKA

*Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie*

**PIERWSZA GIEŁDA WSPÓLPRACY
BIBLIOTEK PUBLICZNYCH I SZKOLNYCH
GLIWICE, 15 MARCA 2013 ROKU**

Dyrekcja Powiatowej Biblioteki Publicznej w Gliwicach zorganizowała 15 marca 2013 roku w Sali Sesyjnej Starostwa Powiatowego w Gliwicach Pierwszą Giełdę Współpracy bibliotek publicznych i szkolnych pod hasłem „Wspólnie możemy więcej”.

Giełda ta miała miejsce w trakcie burzliwej debaty na temat możliwości łączenia bibliotek publicznych ze szkolnymi w myśl projektu z 16 stycznia 2013 roku założeń ustawy o poprawie warunków świadczenia usług przez jednostki samorządu terytorialnego, przedstawionego przez Ministra Administracji i Cyfryzacji Michała Boniego, a także ogłoszonej 26 lutego 2013 roku zmiany do wymienionego projektu ustawy samorządowej, która umożliwia likwidację bibliotek zarówno szkolnych, jak i publicznych poprzez łączenie ich funkcji bez określenia jakichkolwiek ograniczeń i przesłanek. Projekt miał na celu uzyskanie oszczędności dla samorządów, zezwalając, np. na łączenie kilku bibliotek przez różne gminy w jedną, zastąpienie biblioteki publicznej i szkolnej w danej gminie jedną biblioteką publiczną itd., w dowolnych konfiguracjach.

Środowisko bibliotekarzy szkolnych, ale także ludzie nauki, kultury i wszyscy, którym sprawy czytelnictwa, książki i oświaty są bliskie i ważne połączyli siły w akcji protestacyjnej *Stop likwidacji bibliotek!* zainicjowanej i prowadzonej przez redakcję czasopisma „Biblioteka w Szkole”. Szczegółowe informacje o akcji i działaniach podejmowanych w sprawie obrony bibliotek szkolnych zamieszczone są na stronie <http://www.stoplikwidacjibibliotek.pl/index.php>. Warto podkreślić, że wśród osób, które objęły patronat honorowy nad akcją, znaleźli się pracownicy Katedr i Instytutów Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa. Według stanu na 22 marca 2013 w grupie tej znaleźli się: dr hab. prof. Uniwersytetu Łódzkiego Mariola Antczak, dr hab. prof. Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie Hanna Batorowska, dr hab. prof. Uniwersytetu Wrocławskiego Bogumiła Staniów, dr hab. prof. Uniwersytetu Wrocławskiego Krzysztof Walczak, prof. zw. dr

hab. Jacek Wojciechowski (Uniwersytet Jagielloński) oraz prezes Stowarzyszenia EBIB Aleksander Radwański.

I Giełda Współpracy bibliotek publicznych i szkolnych w Gliwicach zgromadziła bibliotekarzy zatrudnionych w tych placówkach (głównie z powiatu gliwickiego) oraz osoby zainteresowane ich działaniami na rzecz środowiska lokalnego. Podczas spotkania dyskutowano nad współpracą bibliotek szkolnych i publicznych w kontekście wytycznych Manifestu IFLA/UNESCO, skoncentrowano się także na specyfice pracy obu typów bibliotek oraz na ustaleniu wspólnych obszarów działania, ponadto przedstawiono formy wzajemnej współpracy na rzecz środowiska lokalnego.

Gościnnie w spotkaniu z bibliotekarzami wzięła udział prof. nadzw. dr hab. Hanna Batorowska kierownik Katedry Nauki o Informacji i Edukacji Informacyjnej Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Przygotowała ona dwa wystąpienia, pierwsze na temat *Jak stworzyć nowoczesne centrum informacji w regionie? Na przykładzie inicjatywy Zespołu Szkół im. W. Goetla w Suchej Beskidzkiej*, a drugie pt.: *Wpływ kanadyjskiej wizji „biblioteki w urzędzie pocztowym” na polską rzeczywistość biblioteczną. Odniesienie do akcji „Stop likwidacji bibliotek szkolnych!”*. Prezentacja multimedialna uzupełniająca wykład Hanny Batorowskiej została udostępniona uczestnikom Giełdy i można ją otrzymać po wysłaniu zamówienia na adres: pbp_gliwice@powiatgliwicki.pl.

W prezentacji referentka nawiązała do znaczenia reformy oświaty z 2000 roku dla rozwoju bibliotek szkolnych. Stwierdziła, że przez te dwanaście lat w bibliotekarstwie szkolnym zmieniło się wiele, podejmowano i wdrożono wiele projektów, w których uczestniczyli praktycy i teoretycy reprezentujący także środowiska akademickie. W tym okresie rozwijano świadomość informacyjną uczniów, nauczycieli, decydentów – od dyrektorów szkół poczynając, poprzez władze oświatowe, samorządowe, po beneficjentów odpowiedzialnych za realizację polityki informacyjnej kraju. Była to bardzo długa i żmudna praca, której efekty widoczne są dopiero dzisiaj. Następnie Hanna Batorowska nawiązała do akcji *Stop likwidacji bibliotek!* W tym kontekście odniosła się do dawnego projektu łączenia bibliotek szkolnych z urzędami pocztowymi, przeniesionego wprost z kanadyjskiej rzeczywistości. Pisał o nich Derrick de Kerckhove jako o tanich lub całkowicie bezpłatnych centrach dostępu do sieci zlokalizowanych w takich miejscach jak szkoły, biblioteki, galerie sklepów, lotniska i inne stacje transportowe. Przeciwwstawiając się wrzucaniu do jednego worka owych komercyjnych instytucji wraz ze szkołami i bibliotekami, Kerckhove wskazywał na utożsamianie przez władze centralne placówek dostępu do informacji z „punktami handlu” zorientowanymi na biznes, a nie na szerzenie kultury intelektualnej i informacyjnej. Pojęcie konsumpcji zostało zatem współcześnie poszerzone i oznacza coraz częściej także proces zdobywania wiedzy. Zamiłowania niezwiązane bezpośrednio z konsumpcją, np. czytelnictwo, zostały zepchnięte na margines życia społecznego. Dlatego

projekty ukazujące „łączenie bibliotek, np. z placówkami pocztowymi, które mogłoby być ratunkiem dla tych pierwszych oraz szansą na zaoferowanie czytelnikom dostępu do komputerów, informacji i innych osiągnięć cywilizacyjnych, którymi posługuje się poczta” należało już wówczas traktować jako poważne ostrzeżenie. Tymczasem najnowsza opinia Związku Gmin Wiejskich RP w sprawie możliwości łączenia bibliotek szkolnych z bibliotekami publicznymi z 11 marca 2013 roku jest dowodem akceptacji proponowanego w tym zakresie rozwiązania wskazując na wydzielenie godzin, w których biblioteka jest „szkolna” od godzin, gdy biblioteka jest „publiczna”. W tym miejscu referentka przytoczyła słowa profesor Barbary Bieńkowskiej: „dopóki nie wymrą bibliotekarze pracujący dla idei i dopóki nie nadejdzie prawdziwa katastrofa kulturalna, nie wymusi się na władzy zmiany ich stosunku zrozumienia dla kultury, książki”. A zatem: Stop likwidacji dobrych bibliotek!

Następnie referentka przedstawiła parametry techniczne suskiej Mediateki w SZ im.W. Goetla, opis procesu tworzenia Mediateki w Suchoj Beskidzkiej, współpracę z IINIB Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, promocję projektu w środowisku edukacyjnym i naukowym, inicjatywy podejmowane w środowisku lokalnym na rzecz rozwoju świadomości informacyjnej. Na zakończenie stwierdziła, że suska inwestycja oświatowa odniosła sukces, przyczyniając się do podniesienia jakości nauczania i poziomu kultury informacyjnej w środowisku lokalnym. W prezentacji wykorzystano ponad sto pięćdziesiąt zdjęć suskiej Mediateki, dokumentując w ten sposób przykład dobrej praktyki.

Program Giełdy obejmował także wystąpienie dr Renaty Sowady z Sekcji Bibliotekarskiej przy Okręgu Śląskim ZNP w Katowicach na temat integracji środowiska bibliotekarskiego w ramach działań Sekcji Bibliotekarskiej Związku Nauczycielstwa Polskiego, sprawozdanie dyrektora Powiatowej Biblioteki Publicznej w Gliwicach Krystyny Wołoch z działalności tej biblioteki na rzecz środowiska bibliotekarskiego, omówienie przez Joannę Falborską konkursu zorganizowanego w Gimnazjum im. I. Sendler w Toszku *Sylwetka Ireny Sendler – bohaterkiej Polki i patriotki*, prezentację systemu umożliwiającego wypożyczanie ebooków przez biblioteki *Wirtualna biblioteka bez kartek* przygotowaną przez Andrzeja Wychowańca z firmy Bezkartek.pl SA z Bielska-Białej.

W gliwickiej Giełdzie wzięli udział następujący wystawcy: Bezkartek.pl SA Bielsko-Biała, Miejska Biblioteka Publiczna Pyskowice i Agencja Reklamowo-Wydawnicza VECTRA z Czerwonki-Leszczyn.

Spotkanie bibliotekarzy w Gliwicach pozwoliło spojrzeć na aktualne problemy bibliotekarstwa polskiego z punktu widzenia polityki samorządowej i wyciągnąć wnioski dotyczące pilnej potrzeby konsolidacji środowiska i podjęcia radykalnych działań.